

Brązownik

721101

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Brązownik to zawód zaliczany do rzemiosła artystycznego. Jego zadaniem jest wytwarzanie przedmiotów z brązu, według odpowiedniego modelu i planu oraz odnawianie i konserwowanie zabytkowych przedmiotów wykonanych z tego materiału. Brązownik realizuje zamówienia instytucji i osób prywatnych. Jest odpowiedzialny wobec zlecniodawców za jakość wykonanej pracy i jej poziom artystyczny.

Tworzywem pracy brązownika jest odlew z brązu przedmiotu, który będzie następnie poddawał obróbce. Przedmioty wykonywane przez brązownika to figury, żyrandole, świeczniki, okucia, postumenty, obudowy zegarów, klamki itp. Odlew z brązu oddaje jedynie kształt danego przedmiotu, nie zawiera natomiast szczegółów jego rzeźby, nie uwypatnia linii i walorów artystycznych. Powierzchnia odlewu jest chropawa i bez połysku. Dopiero praca brązownika nadaje mu odpowiedni wygląd.

Brązownik umieszcza odlew w imadle i po zapoznaniu się ze szczegółowym rysunkiem przedmiotu przystępuje do pracy. Na wstępie obcina przy pomocy frezów niepotrzebne elementy, opiłowuje i wyrównuje pilnikami powierzchnię oraz wygładza załamania. Następnie cyzeluje dłutkami i młotkiem cyzelerskim szczegóły rzeźby. Kolejnym etapem jest ostateczne wygładzanie szlifierką i polerowanie szczotkami rotacyjnymi. Pracę kończy patynowanie środkami chemicznymi.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca odbywa się w pomieszczeniach zaadoptowanych na pracownię. W pracowni powinny być zainstalowane wyciągi, źródła prądu elektrycznego, podstawy dla silników elektrycznych. Pracownie znajdują się najczęściej na zapleczu sklepu, w którym właściciel-brązownik sprzedaje swoje wyroby.

Pracy brązownika towarzyszy hałas, wywołany działaniem narzędzi mechanicznych oraz okresowo zanieczyszczenie pyłami. Spośród czynników, mogących powodować pewne zagrożenie dla zdrowia można wymienić ostre elementy i krawędzie odlewów, ruchome części maszyn (np. szczotka rotacyjna, frez) oraz środki chemiczne służące do patynowania. Wszystkie te elementy mogą stać się przyczyną urazów, skaleczeń, lekkich stłuczeń przy nieostrożnym używaniu.

warunki społeczne

W pracowni brązowniczej nie ma podziału pracy, gdyż nie ma specjalizacji. Powierzony sobie odlew brązownik obrabia samodzielnie. Z pomocy współpracowników korzysta w sytuacjach, w których potrzebna jest większa siła fizyczna, bądź też zachodzi konieczność skonsultowania jakiegoś problemu.

Brązownik zatrudniony w pracowni nie musi kontaktować się z ludźmi. Natomiast

brązownik-właściciel pracowni, przyjmuje zamówienia od klientów, omawia warunki finansowe i techniczne szczegóły projektu, jeżeli prowadzi sklep – także sprzedaje swoje wyroby. Prowadzi więc działalność usługową.

warunki organizacyjne

Pracownia brązownicza działa przeciętnie 8 godzin, tak jak inne placówki usługowe. Godziny pracy są stałe, poza wykonywaniem wyjątkowych zamówień, które wymagają dużego nakładu pracy. Czynności brązownika są powtarzalne, tak samo jak poszczególne etapy pracy, tym niemniej jednak do każdego odlewu trzeba podejść indywidualnie. Wymaga tego specyfika materiału oraz stopień wymogów plastycznych. Mistrz nadzoruje raczej główne zadania. Praca odbywa się tylko w dzień.

Wymagania psychologiczne

Brązownika jako wykonawcę dzieła artystycznego powinna cechować dokładność i samodzielność. Zawód ten wymaga zdolności artystycznych i wyobraźni przestrzennej. Chodzi o sposób postrzegania bryły i umiejętności przenoszenia szczegółów rysunku na trójwymiarowy obiekt. Przydatne są zainteresowania techniczne z uwagi na obsługiwanie narzędzi mechanicznych oraz artystyczne: sztuka stosowana i techniki artystyczne.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Zawód brązownika, jak wszystkie rzemiosła, wymaga zręczności rąk i palców (ta ostatnia ważna przy cyzelowaniu niewielkich detali), wrażliwego dotyku, niezbędnego do rozpoznania prawidłowości cięcia i szlifu. Praca brązownika wymaga pewnej siły fizycznej, powinien zatem mieć sprawny układ mięśniowy i kostny oraz dobry wzrok. Istnieje możliwość zatrudnienia w tym zawodzie osób niepełnosprawnych: niedosłyszających a nawet niesłyszających.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Kandydat na brązownika musi posiadać przynajmniej wykształcenie zawodowe. Kursy dla brązowników prowadzone były dawniej przez Pracownie Konserwacji Zabytków i one też głównie ich zatrudniały. Po sprywatyzowaniu, PKZ prowadzą bardzo ograniczoną działalność, wiele zostało rozwiązanych, w związku z czym miejsc pracy jest coraz mniej i zawód należy raczej do zanikających. Brązownictwa można nauczyć się w nielicznych już prywatnych pracowniach. W zawodzie tym pracują prawie wyłącznie mężczyźni.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Są one bardzo nikłe. Jedyną drogą awansu jest zdobywanie stopni czeladnika i mistrza w prywatnych pracowniach. Uczeń po 2-3 latach zdobywa stopień czeladnika, po dalszych dwóch – mistrza.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Naukę zawodu można podjąć nawet po 40. roku życia, jednak z uwagi na niewielką liczbę pracowni, przyjmowani są z reguły ludzie młodzi.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- grawer
- szlifierz
- tokarz
- ludwisarz
- metaloplastyk
- frezer

Polecana literatura

Brak